

بررسی میزان تاثیر ابعاد بزهکاری در گرایش دانش آموزان به بزه در مدارس مرزی شهرستان قصرقند

دادر حیم غلام^۱، خالد رئیسی^۲ بشیر احمد رئیسی^۳ سمیه رئیسی^۴

۱- کاردانی آموزش ابتدایی، دانشگاه آزاد نیکشهر، سیستان و بلوچستان، ایران (نویسنده مسئول)

۲- کاردانی آموزش ابتدایی، دانشگاه آزاد نیکشهر، سیستان و بلوچستان، ایران

۳- کاردانی آموزش ابتدایی، دانشگاه آزاد نیکشهر، سیستان و بلوچستان، ایران

۴- کارشناسی زبان انگلیسی، دانشگاه آزاد نیکشهر، سیستان و بلوچستان، ایران

چکیده

در این پژوهش سعی داریم به بررسی میزان تاثیر ابعاد بزهکاری در گرایش دانش آموزان به بزه در مدارس مرزی شهرستان قصرقند بپردازیم. از تعداد ۱۵ مدرسه حاشیه مرزی تعداد ۴ مدرسه با روش نمونه گیری تصادفی چند مرحله ای انتخاب شدند، که در این بین تعداد ۹۰ دانش آموز پسر مورد مطالعه قرار گرفتند، برای جمع آوری اطلاعات بزهکاری از پرسش نامه بزهکاری آیتی (۱۳۹۳) استفاده شد. از نظر آیتی بزهکاری دارای پنج بعد اقتصادی خانواده، دوستان ناباب، پایبندی خانواده به مذهب، نحوه گذاردن اوقات فراغت، شرایط اجتماعی خانواده بود که نتایج حاصله نشان می داد شرایط اقتصادی خانواده دارای بیشترین درصد گرایش دانش آموزان به بزه بود و سپس دوستان ناباب، گذراندن اوقات فراغت، شرایط اجتماعی خانواده و پایبندی به مذهب به ترتیب در رده های بعدی بودند.

واژه های کلیدی: بزهکاری، مدارس مرزی، دانش آموزان

مقدمه

کودکان و نوجوانان به عنوان سرمایه های یک ملت از آسیب پذیرترین اقشار یک جامعه هستند، که تربیت و پرورش درست آن ها اهتمام و کوشش بخش های مختلف یک جامعه از خانواده گرفته تا اجتماع را می طلبد. چنان چه در مسیر رشد کودکان و نوجوانان اهمال و قصوری صورت بگیرد، سیستم تربیتی ناکارآمد باشد و شرایط بهزیستی کودک فراهم نباشد، این امکان وجود دارد، که کودکان به سمت بزهکاری روی بیاورند.

تعریف بزهکاری

تعریف مفهومی

بزهکاری : بزهکاری از واژه لاتینی (Delinquency) از معنای خطا کردن گرفته شده است. در واقع بزهکاری، وضع یا حالتی است که شخص تخطی کننده از الزامات قانونی، خود را با آن مواجه می یابد. در این صورت ارتکاب جنایت موجب اسناد مسئولیت به مجرم شده و متعاقب آن با مجازات های رو به رو می شود. بدین سان اصطلاح بزهکاری را می توان به هنگام مشخص ساختن ویژگی های تمامی صور تخطی از قانون و همچنین امور جنایی (نظیر دزدی های، تقلب ها، جرایم، سوء استفاده های مالی و...) که در کشوری یا منطقه و یا دورانی خاص صورت وقوع می یابند، به کار برد. (محمدی اصل، ۱۳۸۵: ۶۰).

بزهکاری کودکان با اختلال سلوک ارتباط دارد. بزهکاری از دیدگاه قانونی، ارتکاب اعمالی است که از طرف قانون برای آن ها مجازات تعیین شده است. تفاوت بزهکاری کودکان و نوجوانان در مقایسه با بزرگسالان در این است که کودکان به این خاطر که زیر سن قانونی هستند مجازات نمی شوند و به کانون اصلاح و تربیت فرستاده می شوند. از دیدگاه روان شناسی، بزهکار در گروه افراد ناسازگار اجتماعی جای دارد و در نگاه حقوقی بزهکار کسی است، که به مخالفت با قوانین تعیین شده جامعه پرداخته و دست به اعمال خلاف قانون زده است.

علل و عوامل بزهکاری کودکان

بزهکاری و هنجارشکنی از سوی کودکان یا نوجوانان، پیش از این که از ذات بد سرچشمه بگیرد، حاصل عوامل آسیب زایی است، که از سوی جامعه فرد را تحت تاثیر قرار می دهد. کودکان آسیب پذیرترین گروه یک جامعه هستند، که به دلیل ضعیف بودن، بیشترین آسیب را از شرایط ناکارآمد دریافت می کنند.

از مهمترین دلایل بزهکاری کودکان عبارتند از:

۱- خانواده ناسالم

خانواده به عنوان مهمترین و اولین کانونی که یک کودک به چشم می بیند و با آن بزرگ می شود. نقش موثری در نحوه ی بزرگ شدن کودکان و به وجود آمدن ناهنجاری های رفتاری کودکان دارد. ویژگی های خانواده ناسالم موارد زیر است.

الف) رفتار بی ثبات والدین با فرزندان

در خانواده هایی که روش های تربیتی صحیح اعمال نمی شود و والدین در اثر عدم آگاهی نمی دانند، چطور در مقابل خواسته های فرزندان خود واکنش نشان دهند، محبت های افراطی به آن ها می کنند و هرچه نیاز دارند در اختیارشان می گذارند. زمینه های زورمرداری را در بزرگسالی کودک فراهم می کنند. برای دریافت اطلاعات بیشتر در زمینه سبک های فرزند پروری کلیک کنید.

همچنین در خانواده هایی که کودکان از محبت والدین محروم هستند، یا محبت را به شکل با ثبات دریافت نمی کنند، رفتار والدین با نوسان خلق همراه است. والدینی که با یکدیگر اختلاف دارند و با کودکان بد رفتاری می کنند، کودک احساس امنیت نمی کند و به مرور به سمت رفتارهای انحرافی و ناهنجار کشیده می شود. لازمه ی تربیت صحیح کودک، داشتن ثبات اخلاقی در رفتار با کودک، محبت کردن به او و فراهم کردن محیط امن خانوادگی است. نوجوانان بزهکار معمولاً حاصل بزرگ شدن در خانواده های بی محبت و ناسازگار هستند.

ب) فقدان سیستم باور و ارزش های اخلاقی

کودکان در خانواده با سیستم ارزش های اخلاقی آشنا می شوند و مفاهیم دوستی، صداقت، راستگویی و... را می شناسند. پایه های اخلاقی را خانواده برای کودک تعریف و ارزش گذاری می کند. زمانی که خانواده فاقد نظام ارزشی است و پای بند به اخلاقیات نیست، کودکان نیز چیزی نمی آموزند و سیستم باور غنی پیدا نمی کنند. بنابراین راحت تر در مسیر ناهنجاری قرار می گیرد و از انجام دادن کارهای غیر اخلاقی و تعدی به حقوق دیگران ابایی ندارند. به راحتی دروغ می گویند و خلاف باورهای جامعه رفتار می کنند.

۳- عوامل موثر در بزهکاری اطفال و نوجوانان | تبعیض در خانواده

یک از بدترین و آسیب زننده ترین اعمالی که در هر سنی، به خصوص در خردسالی تاثیر بدی بر تربیت فرزندان می است. تبعیض قائل شدن میان فرزندان و مقایسه آن ها با همدیگر یا سایر همسالان، باعث گذارد، فرق گذاشتن بین فرزندان ایجاد حس حقارت و بی عدالتی در کودکان می شود. کودکانی که در خانواده طعم تبعیض و تحقیر را می چشند، از خانواده فاصله گرفته دور می شوند. ناامنی موجود در فضای خانواده باعث می شود، آن ها به غریبه ها گرایش پیدا کنند، با همسالان یا افراد بزرگتر بزهکار وقت بگذرانند، بیشتر در معرض آسیب های اجتماعی قرار بگیرند. و مستعد بزهکاری و انجام کارهای خلاف قانون باشند.

۴- اختلافات خانوادگی

در خانواده هایی که ناسازگاری و اختلافات والدین زیاد است، کودکان رفتارهای پرخاشگری و ناسازگاری والدین را ناخودآگاه آموزش می بینند و به همین طریق نیز نسبت به محرک های محیطی پاسخ می دهند. خانواده اولین کانون آموزشی کودک است. بنابراین بیشترین تاثیر آموزشی را نیز بر کودک می گذارد. کودک از مشاجرات خانوادگی، درگیری های لفظی و بی نظمی در خانواده به بی ثباتی شخصیتی می رسد و ارزش های خانوادگی برای او تعریف نمی شود.

مشکلات خانوادگی

زندگی در چنین شرایطی از او فردی پرخاشگر، ضد اجتماعی و ناسازگار می سازد. چنین فرزندانی در محیط آشفته ی

خانواده آرامش روحی ندارند. نسبت به تحصیل بی انگیزه هستند و از نظر فرهنگی رشد چندانی نمی کنند. نتیجه ی رشد در فضای نابسامان خانوادگی، عصبانگری در سال های جوانی، مبتلا شدن به انواع اختلالات روانی و ارتکاب جرایم متعدد است.

۵-عوامل موثر در بزهکاری اطفال و نوجوانان | طلاق

والدینی که از یکدیگر طلاق می گیرند و بدون تدبیر لازم، کودک را از محبت یکی از طرفین محروم می کنند. باعث می شوند، کودک زندگی را در محیطی ناامن و با نگرانی و ناامیدی تجربه کند. آسیب های طلاق و محرومیت فرزند از دیدن مادر یا پدر در دراز مدت باعث کاهش تحمل کودک و تحریک پذیری او شده به رفتارهای پرخاشگرانه روی می آورد. دیگر تمایلی به ماندن در خانه یا مدرسه نشان نمی دهد و خود را پای بند به قوانین نظام جامعه نمی داند.. فرار از خانه یا مدرسه می تواند، بستری را فراهم کند تا در سایه ی همنشین با افراد ناسالم. کودک به سمت بزهکاری کشیده شود

۲-مکان آموزشی

بعد از کانون خانواده، مدرسه و مکان تحصیل فرزندان، دومین عامل در پرورش فکری و روحی فرزندان یا هدایت آن ها به سمت بزهکاری است. در معاشرت و همزیستی با مربیانی که میان دانش آموزان تبعیض قائل می شوند یا به شیوه های سنتی کودکان را تنبیه می کنند، به تحقیر کودکان در جمع هم سالان مبادرت می کنند، عاملی است که باعث بی علاقه گی کودک به درس و تحصیل شده و ریشه های هدایت کودک را به سمت قانون شکنی فراهم می کند. در همین راستا مدارس دانش محور که به شخصیت کودکان ارزش می نهند و آن ها را مورد تکریم قرار می دهند، از کودکان انسان های وارسته ای می سازند، که می توانند دستاوردهای بارارزشی برای جامعه به بار بیاورند.

۳-جامعه

سومین اجتماعی که بزرگتر از جوامع قبلی است و مسئولیت به مراتب بزرگتری به لحاظ تامین نیازهای مختلف افراد دارد، جامعه است که با ویژگی های مختلف ناکارآمد می تواند، در رشد کودکان ناسالم و هنجارشکن، نقش حیاتی داشته باشد. مولفه های یک اجتماع نامطلوب عبارتند از:

۱-عوامل موثر در بزهکاری اطفال و نوجوانان | اقتصاد فاسد

بنابر نظریات عده ای از پژوهشگران، وجود اختلاف طبقاتی و توزیع ناعادلانه ثروت میان اقشار جامعه، فقر و عدم امکانات در دسترس گروه عمده ای از مردم، از عوامل بزهکاری در نوجوانان و انگیزه ی کشش آن ها به سمت شکستن قوانین برای رسیدن خواسته ها می باشد.

نقش اقتصاد ناکارآمد در گرایش به سمت بزهکاری انکارناپذیر است. زیرا در جامعه ای که افراد آن احساس می کنند، در حقشان بی عدالتی شده و ثروت یک جامعه در دست قشر محدودی است، بیکاری مانع از کسب درآمد می شود و صنعت و کسب و کار به میزان لازم وجود ندارد، تمایل اشخاص به سمت مسیرهای انحرافی حل مشکلات بیشتر می شود.

۲- رسانه های گروهی

نقش رسانه های گروهی به عنوان منابع اطلاع رسانی متنوع، نقشی کلیدی است. به این دلیل که با آموزش های متنوع در مسیر های متفاوت می تواند، طرز فکر یک ملت را به سمتی خاص هدایت کند و با نشان دادن ارزش های جامعه یا حرکت در خلاف آن، روی تربیت افراد مختلف جامعه، خاصه کودکان و نوجوانان تاثیر بگذارد. محتوای آموزشی که از رسانه ها در اختیار مردم قرار می گیرد، تاثیر جمعی بر نظام ارزش های مردم می گذارد. در جوامعی که اطلاعات آموزشی آن با فرهنگ غالب جامعه همخوانی ندارد، کج رفتاری و بزهکاری را برای کودکان و نوجوانان فراهم می آورد.

۴- عوامل روان شناختی

از دیدگاه روان شناسان، بزهکاری اطفال به دلایل روان شناختی متنوعی شکل می گیرد، که برخی از آن ها عبارتند هستند از خلق و خوی پر خاشگرانه، نداشتن عزت نفس، اعتماد به نفس پایین و... در واقع بزهکاری در میان کودکان و نوجوان با صفات پایین برخوردار باشد و مورد صدمه روانی شخصیتی آن ها مرتبط است. به این معنا که هرچه یک کودک از صفات شخصیتی قرار گرفته باشد، احتمال وقوع بزه از سمت او بالاتر است.

روان شناسان در تحلیل بزهکاران نوجوان به این موضوع اشاره می کنند، که مطالعه ی تاریخچه ی زندگی این نوجوانان نشان می دهد، که اغلب آنان به این دلیل که مورد آزار و اذیت قرار گرفته اند. در بزرگسالی با توجه به تیپ شخصی خود، به شکلی بزهکارانه، به آزارهای کودکی خود واکنش نشان می دهند. به عنوان مثال کودکان برونگرا در سن بالاتر سعی می کنند، با اعمال زور و انتقام گیری خود را آرام کنند.

میزان شدت واکنش در بزهکاران کودک و نوجوان نیز بستگی به مدت و میزان آزاری که متوجه آن ها بوده بازگشت داده می شود. یعنی هر اندازه یک کودک مورد صدمه و آزار و اذیت قرار بگیرد، احتمال این که مرتکب اعمال بزهکارانه باشد، بیشتر و نوع انتقام گیری آن ها قوی تر خواهد بود.

۵- عوامل موثر در بزهکاری اطفال و نوجوانان | مهاجرت

بر اساس نظر جرم شناسان، میزان بزهکاری در میان فرزندان خانواده هایی که مهاجرت های داخلی یا برون مرزی می کنند، بیشتر شده است. در مهاجرت با توجه به این که افراد تازه وارد بومی نیستند، احتمال این که در موقعیت های آسیب زا قرار بگیرند وجود دارد و مثلاً با نقص هنجارهای جامعه ی میزبان ممکن است، با بازخوردهایی از سوی جامعه مواجه شوند، که آن ها را در وضعیت بدتری قرار دهد. و در اثر تعارض با فرهنگ یا قوانین مکان جدید، به ناچار به عنوان عناصر بزهکار شناخته شوند و در مسیر بزهکاری قرار بگیرند.

۶- دوستان و همسالان

از عوامل دیگر موثر در بزهکاری کودکان، دوستی آن ها با افرادی است، که معیارهای اخلاقی و ارزشی مناسبی ندارند. متأسفانه گرایش به دوستی با همسالان در سنین نوجوانی بالا است و از طرفی نوجوانان سعی می کنند، از همسالان خود الگو بگیرند. تصور کنید نوجوان شما با شخص نامناسبی همنشین باشد و در مسیر همانند سازی، رفتارهای ضد اجتماعی

دوست خود را الگو قرار دهد، مسلماً این معاشرت می تواند، برای تربیت فرزند شما مخرب باشد و او را به سمت رفتارهای غیراجتماعی سوق دهد.

در این میان اگر خانواده محیط نامنی را فراهم کند و کودک یا نوجوان بخواهد، کمبود های خانوادگی خود را با همسالان جبران کند، موضوع در نهایت به بزهکاری نوجوان ختم می شود. زیرا گروه همسالان در نوجوانی به شدت بر روی یکدیگر تاثیر می گذارند و نوجوانان چهارچوب شکن، بیشتر می توانند، دیگر نوجوانان را تحت تاثیر قرار دهند و با خود همراه کنند.

درمان بزهکاری

برای درمان بزهکاری کودکان و نوجوانان روش های درمانی زیادی وجود دارد، که مهم ترین و کارآمدترین آن ها شامل موارد زیر می شود:

۱- روان درمانی فردی

با توجه به این که کودکان و نوجوانان از بزهکارانی هستند، که اغلب تحت آزارهای روحی و صدمات روانی و کم توجهی به بزه کشیده می شوند، کار روان درمانی می تواند روی آن ها جواب گو باشد و به بازگشت آن ها به محیط سالم کمک کند. روان درمانگران در مواجهه با بزهکاران کودک یا نوجوان می توانند، با صحبت کردن و انجام اقدامات حمایتی از نوجوانان، به بهبود سطح کیفی زندگی فردی و خانوادگی آن ها کمک کنند. که آن ها از افکار بزهکاری فاصله بگیرند.

۲- خانواده درمانی

خانواده درمانی از بهترین روش های درمان بزهکاری کودک یا نوجوان است. در خانواده هایی که به علت غفلت از حال فرزندشان این اتفاق می افتد، صحبت با والدین و جلب توجه آنها به احوال فرزندشان می تواند، به بهبود اوضاع خانوادگی و افزایش توجه به کودک و نوجوان از طرف خانواده امیدوار بود. همکاری خانواده با روان درمانگر رکن اصلی در جلوگیری از بزهکاری نوجوان است.

۳- عوامل موثر در بزهکاری اطفال و نوجوانان | اصلاح رفتار

با صحبت کردن و مشاوره دادن به کودکان و نوجوانان بزهکار و فراهم کردن محیط های سالم برای ایشان می توان، به اصلاح رفتار آنها اهتمام ورزید. کودکان و نوجوانان در اغلب موارد به این نیت که بزه مرتکب بشوند، دست به کارهای خلاف قانون نمی زنند.

ممکن است عمل آنها واکنش پرخاشگرانه به آسیب هایی باشد، که تحمل کرده اند، یا به نیت جلب توجه و خودنمایی کاری انجام دهند. حتی گاهی آن ها از عواقب کاری که انجام می دهند، مطلع نیستند. بنابراین در صورتی که شرایط زمینه ای آسیب از بین برود و از آن ها حمایت شود، رفتارهای ناهنجار آن ها اصلاح می شود.

سخن آخر درمورد عوامل موثر در بزهکاری اطفال و نوجوانان

کودکان و نوجوانان، مستحق ترین قشر یک جامعه به دریافت رفتاری محبت آمیز، همراه با عدالت و انصاف هستند. به همان میزان آسیب پذیر هستند و در معرض خطر. بنابراین به عنوان والدین و مسئولین آن ها می بایست، در رشد آنها به جهات مختلف مخصوصاً رشد عاطفی آن ها تلاش کنید.

تعیین حجم نمونه در پژوهش

حال برای تعیین حجم نمونه در این پژوهش از فرمول کوکران استفاده کرده و سطح اطمینان را برابر ۰,۹۵ در نظر می گیریم (به عبارت دیگر ۵ درصد خطا را تحمل می کنیم). ضمناً مقدار اشتباه مجاز در برآورد نسبت یک ویژگی خاص را (مثلاً درصد (نسبت) آشنایی مدیران با وظایف خویش در رسیدن به اهداف) را برابر ۰,۰۵ در نظر می گیریم. ضمناً حجم جامعه کل نیز برابر با ۶۰ نفر می باشد.

در این صورت :

$$n = \frac{105 (1.96)^2 (0.25)}{105 (0.05)^2 + (1.96)^2 (0.25)} = 90$$

بنابراین حجم بهینه نمونه مساوی با ۹۰ نفر خواهد بود.

بیان مساله**هدف اصلی**

بررسی میزان تاثیر ابعاد بزهکاری در گرایش دانش آموزان به بزه در مدارس مرزی شهرستان قصرقند

روش های آماری: تحقیق حاضر به لحاظ اینکه به توصیف وضعیت توزیع نمرات متغیرهای تحقیق می پردازد از نوع توصیفی، و از این لحاظ که رابطه بین متغیرها را بررسی می نماید، از نوع همبستگی می باشد، همچنین از نظر زمانی، از نوع مقطعی، از نظر میزان کنترل، از نوع پهنانگر و تعمیم پذیر می باشد. تحقیق حاضر با ارائه راهکارها و پیشنهاداتی، به دنبال کاربردی کردن نتایج می باشد، بنابراین، از نوع کاربردی می باشد.

روش کار

پرسشنامه بزهکاری دانش آموزی آیتی (۱۳۹۳) که دارای ۵ مولفه بود در بین دانش آموزان جامعه هدف قرار گرفت و بعد از بررسی و جمع بندی پرسشنامه مولفه های آنها مورد بررسی قرار گرفت تا میزان تاثیر مولفه ها در بزه دانش آموزان مشخص گردد.

ابزار سنجش**پرسشنامه استاندارد بزهکاری نوجوانان آیتی (۱۳۹۳)**

بزهکاری : بزهکاری طیفی از رفتار است که هم به تخلف از قانون و هم به تخلف از هنجارهای اجتماعی و فرهنگی بدون قانون شکنی رسمی اطلاق می شود. و به اعمالی اشاره دارد که منع قانونی دارند. به عبارت دیگر هر گونه اقدام به عملی که برخلاف موازین، مقررات، قوانین و معیارهای ارزشی فرهنگی یک جامعه باشد و توسط افراد ۱۸ - ۱۲ سال صورت

گیرد(احمدی، ۱۳۷۸ : ۱۳) پرسشنامه استاندارد بزهکاری نوجوانان در سال ۱۳۹۳ توسط آیتی ساخته شده است. این پرسشنامه ۱۹ سوال دارد و هدف آن ارزیابی عوامل موثر بر بزهکاری نوجوانان(فقر اقتصادی خانواده، دوستان ناباب، پابندی خانواده به مذهب، نحوه گذران او

شیوه نمره گذاری

این پرسشنامه بر اساس مقیاس پنج گزینه ای لیکرت تنظیم شده است.

شیوه نمره گذاری پرسشنامه

عنوان	کاملاً موافقم	موافقم	نظری ندارم	مخالفم	کاملاً مخالفم
امتیاز	۵	۴	۳	۲	۱

زیرمقیاس پرسشنامه

این پرسشنامه دارای ۵ زیر مقیاس می باشد. سوالات مربوط به هر مقیاس به صورت جدول زیر می باشد.

ابعاد	تعداد گویه ها	شماره سوالات
بعد اقتصادی خانواده	۴	۱ تا ۴
دوستان ناباب	۴	۵ تا ۸
پابندی خانواده به مذهب	۳	۹ تا ۱۱
نحوه گذران اوقات فراغت	۳	۱۲ تا ۱۴
شرایط اجتماعی خانواده	۵	۱۵ تا ۱۹

روایی و پایایی پرسشنامه

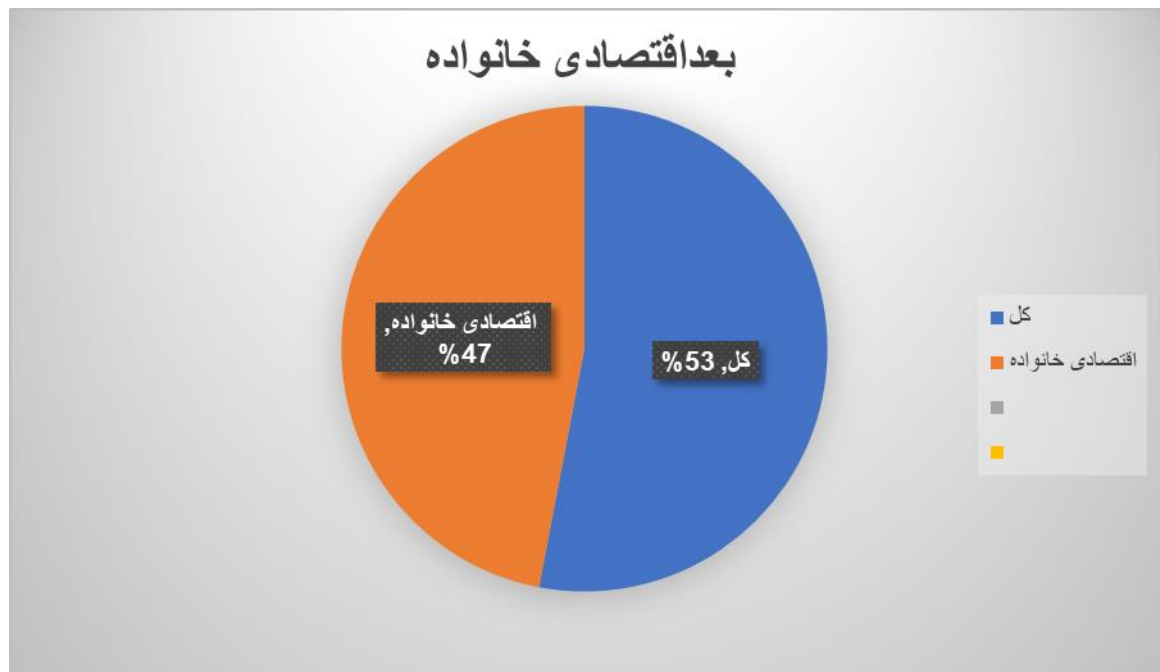
مقصود از روایی آن است که وسیله اندازه گیری بتواند خصیصه و ویژگی موردنظر را اندازه گیری کند. اهمیت روایی از آن جهت است که اندازه گیری های نامناسب و ناکافی می تواند هر پژوهش علمی را بی ارزش و ناروا سازد (سرمد و دیگران، ۱۳۷۸). از روایی صوری و روایی محتوایی برای تعیین روایی پرسشنامه استفاده و طی آن از نظر متخصصین از جمله اساتید و متخصصین در این زمینه این پژوهش بهره گرفته شده است.

پایای پرسشنامه

مقصود از پایایی آن است که ابزار اندازه گیری را در یک فاصله زمانی کوتاه چندین بار و به گروه واحدی از افراد بدهیم نتایج حاصله نزدیک به هم باشد. برای اندازه گیری پایایی از شاخصی به نام ضریب پایایی استفاده می کنیم و اندازه آن معمولاً بین صفر تا یک تغییر می کند. ضریب پایایی صفر معرف عدم پایایی و ضریب پایایی یک معرف پایایی کامل است (سرمد و دیگران، ۱۳۷۸). به منظور تعیین پایایی پرسشنامه، ابراهیمی (۱۳۸۱)، یک نمونه اولیه از نوجوانان زیر ۱۸ سال انتخاب کرد و سپس با استفاده از داده های به دست آمده از این پرسشنامه ها و به کمک نرم افزار آماری spss میزان ضریب الفای کرونباخ محاسبه شد. از آنجایی که مقدار بدست آمده آلفای کرونباخ برای متغیر مدیریت دانش در نرم افزار spss ۰/۷۶ بدست آمد چون بزرگتر از مقدار ۰/۷ می باشد پایای پرسشنامه تایید می شود.

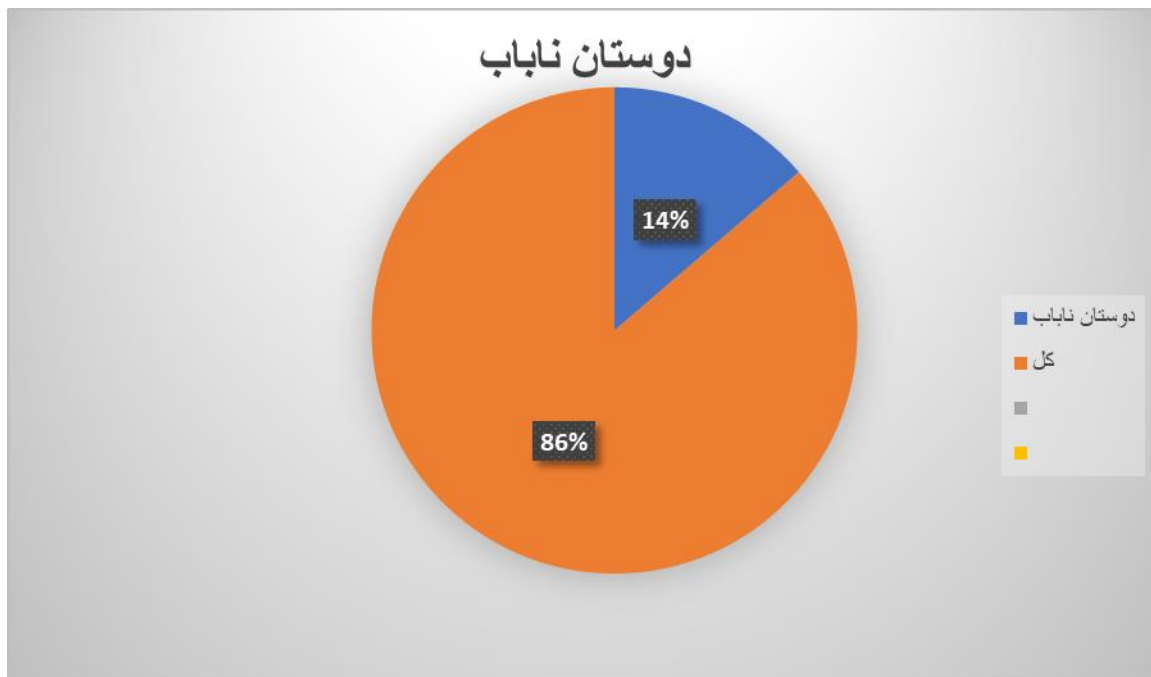
بحث و نتیجه گیری

بررسی مولفه اول (بعد اقتصادی خانواده) مقیاس بزهکاری آیتی (۱۳۹۳) در دانش آموزان مرزی شهرستان قصرقند

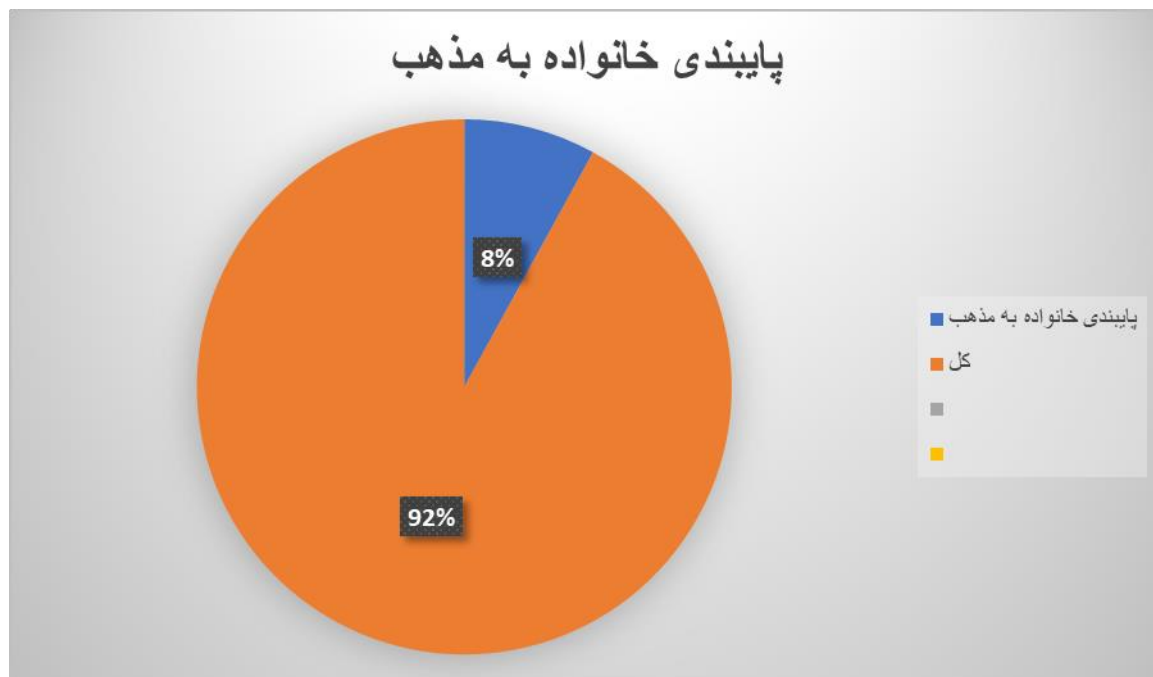
بررسی پرسشنامه های دانش آموزان از مقیاس بزهکاری آیتی (۱۳۹۳) نشان داد بعد اقتصادی خانواده با ۴۷٪ بیشترین دلیل برای گرایش دانش آموزان به مشاغل کاذب و بزهکاری می باشد

بررسی مولفه دوم (دوستان ناباب) مقیاس بزهکاری آیتی (۱۳۹۳) در دانش آموزان مرزی شهرستان قصرقند

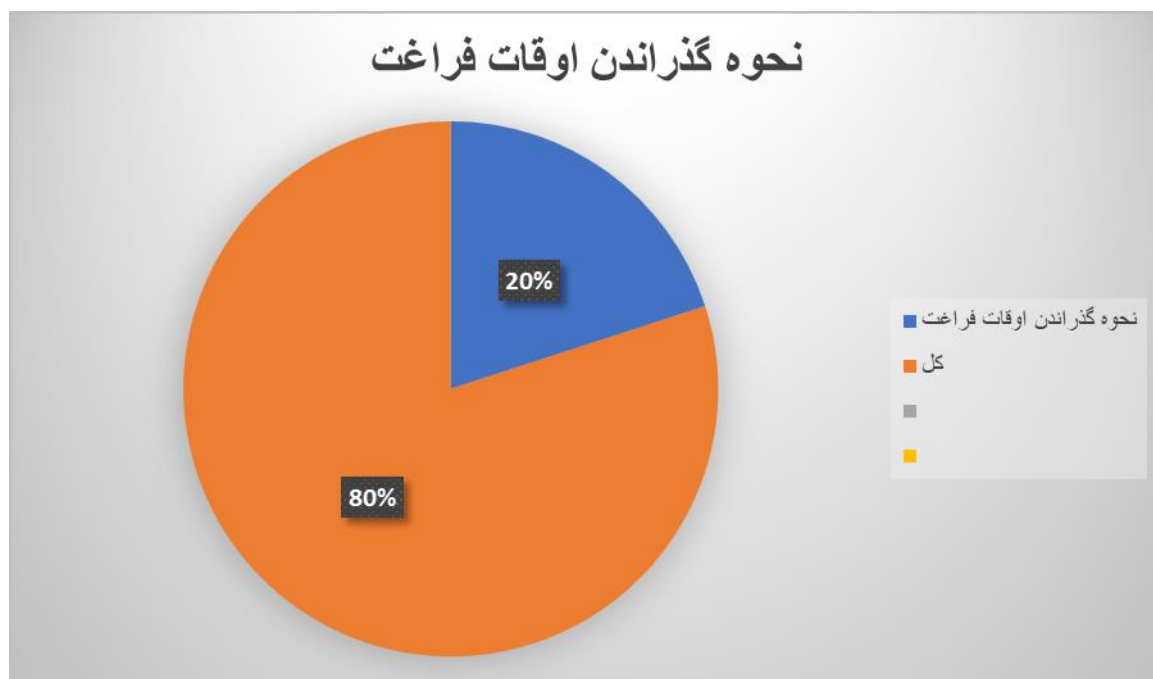
بررسی پرسشنامه های دانش آموزان از مقیاس بزهکاری آیتی (۱۳۹۳) نشان داد دوستان ناباب با ۱۴٪ دومین دلیل برای گرایش دانش آموزان به مشاغل کاذب و بزهکاری می باشد.

بررسی مولفه سوم (پایبندی خانواده به مذهب) مقیاس بزهکاری آیتی (۱۳۹۳) در دانش آموزان مرزی شهرستان قصرقند

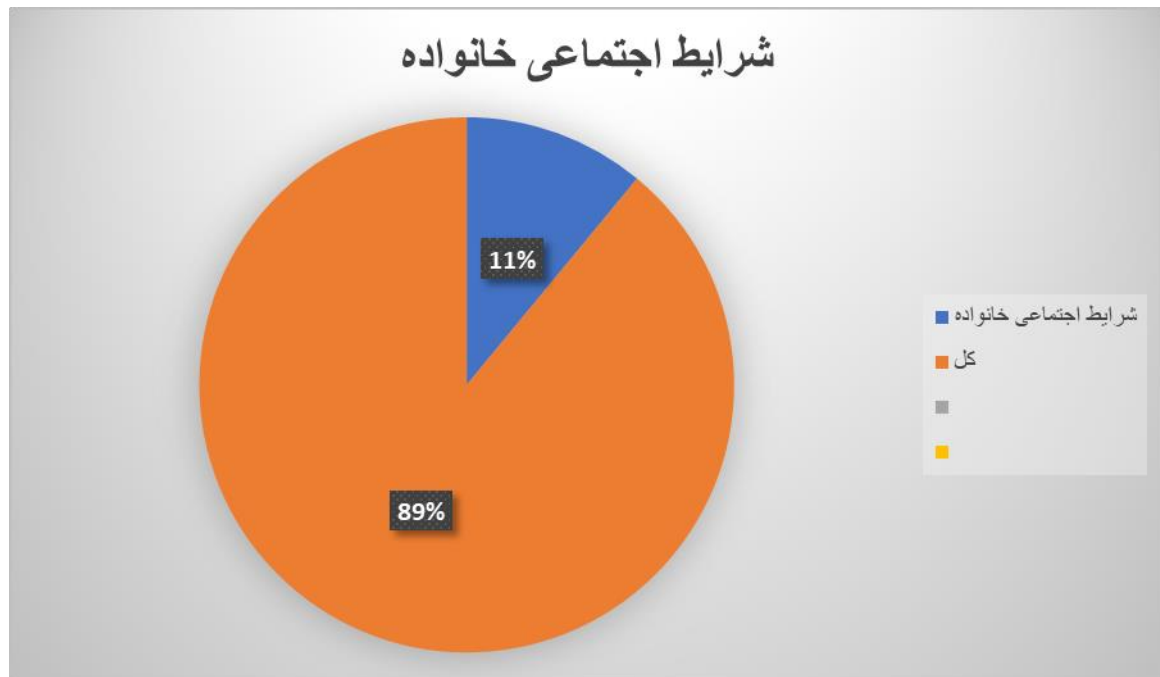
بررسی پرسشنامه های دانش آموزان از مقیاس بزهکاری آیتی (۱۳۹۳) نشان داد پایبندی خانواده به مذهب با ۸٪ سومین دلیل برای گرایش دانش آموزان به مشاغل کاذب و بزهکاری می باشد.

بررسی مولفه چهارم (نحوه گذران اوقات فراغت) مقیاس بزهکاری آیتی (۱۳۹۳) در دانش آموزان مرزی شهرستان قصرقند

بررسی پرسشنامه های دانش آموزان از مقیاس بزهکاری آیتی (۱۳۹۳) نشان داد نحوه گذران اوقات فراغت با ۲۰٪ چهارمین دلیل برای گرایش دانش آموزان به مشاغل کاذب و بزهکاری مرزی شهرستان قصرقند می باشد.

بررسی مولفه پنجم (شرایط اجتماعی خانواده) مقیاس بزهکاری آیتی (۱۳۹۳) در دانش آموزان مرزی شهرستان قصرقند

بررسی پرسشنامه های دانش آموزان از مقیاس بزهکاری آیتی (۱۳۹۳) نشان داد شرایط اجتماعی خانواده با ۱۱٪ پنجمین دلیل برای گرایش دانش آموزان به مشاغل کاذب و بزهکاری مرزی شهرستان قصرقند می باشد.

بنابراین می توان نتیجه گرفت که بیشترین علت گرایش کودکان و نوجوانان در شهر مرزی قصرقند به بزهکاری و مشاغل کاذب بعد اقتصادی خانواده است. جدول فراوانی علل گرایش به بزهکاری و مشاغل کاذب به شرح ذیل می باشد.

ابعاد	درصد فراوانی
بعد اقتصادی خانواده	۴۷ درصد
دوستان ناباب	۱۴ درصد
پایبندی خانواده به مذهب	۸ درصد
نحوه گذران اوقات فراغت	۲۰ درصد
شرایط اجتماعی خانواده	۱۱ درصد

منابع

- احمدی، س. (۱۳۷۴). روانشناسی نوجوانان و جوانان. تهران: انتشارات مشعل
- احدی، ح، محسنی، ن (۱۳۸۷). "روانشناسی رشد". چاپ دوم. تهران : نشر بنیاد.
- احدی، ح و جمهری، ف. (۱۳۸۶). روانشناسی رشد(نوجوانی و بزرگسالی). انتشارات پردیس، چاپ چهارم، ص ۱۴۸.
- بیابانگرد؛ ا. (۱۳۸۳). روانشناسی نوجوانان. ج ۸. تهران: دفتر نشر فرهنگ اسلام.
- افتخاری، اصغر (۱۳۸۰)، امنیت جهانی؛ رویکردها و نظریه ها ، تهران : پژوهشکده مطالعات راهبردی.
- زرقانی، سید هادی (۱۳۸۶)، مقدمه ای بر شناخت مرزهای بین المللی، تهران :معاونت پژوهش دانشگاه علوم انتظامی امین.
- ستاره، جلال (۱۳۹۰)، جغرافیای سیاسی مرزهای ایران ، جلد اول، تهران : دفتر تحقیقات کاربردی مرزبانی ناجا.
- شیخ عطار، علیرضا (۱۳۸۲)، کردها و قدرت ها ی منطقه ای و فرامنطقه ای ، تهران :مرکز اسناد انقلاب اسلامی.
- صالحی، سیدرضا (۱۳۸۵)، مدیریت منازعات قومی در ایران، تهران: مرکز تحقیقات استراتژیک.
- عبادی نژاد، سید علی (۱۳۸۵)، ژئوپلتیک مرزهای ایران ، تهران : دانشگاه علوم انتظامی امین.
- کریمی پور، عبدالله (۱۳۷۹)، ایران و همسایگان «منابع تهدید و تنش»، تهران: جهاددانشگاهی.